

ΒΑΡΑΘΡΩΔΕΣ ΣΠΗΛΑΙΟΝ «ΤΡΥΠΑ ΓΙΩΡΓΑΙΝΑΣ»

ΚΡΟΚΕΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

Άριθ. Σπ. Μητρώου 3424

Υπό "Αννας Πετροχείλου

ΘΕΣΙΣ

Εύρισκεται πρὸς Ἀγατολάς τοῦ χωροῦ Δαφνίου, εἰς ἀπόστασιν 3 χλμ. περίπου, ἐπὶ τοῦ ἀγωτάτου σημείου τοῦ λόφου «Βουνί» πρὸς τὴν θέσιν «Ἀγυραβάνη», εἰς ὕψος 280 μ.π.ν.ε. Θαλάσσης. Υπάγεται εἰς τὴν Κοινότητα Δαφνίου Κροκεῶν Σπάρτης.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Ἡ παρὰ τὸ σπήλαιον περιοχὴ καλύπτεται ἀπὸ θαμγώδη δασικὴν οὐλάστησιν μὲν θέαν πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις.

ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΣ

Ἡ προσπέλασις τοῦ σπηλαίου πραγματοποιεῖται μέσῳ Σπάρτης — Κροκεῶν δι' ἀσφαλτοστρώτου ἀμαξιτῆς ὁδοῦ μήκους 25 χλμ. καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς Δαφνίου δι' ἀμαξιτῆς — ἐν μέρει — ἀσφαλτοστρώτου δόδοι μήκους 3 χλμ. περ. Ἐν συνεχείᾳ διὰ τῆς πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς δόδοι εὑρίσκομένης παρακαμπτηρίου ἀτραποῦ, ἀρχομένης 1 χλμ. περίπου πρὸ τοῦ χωροῦ Δαφνίου καὶ ἀκολούθως διὰ μοιοπατίου μέχρι τὴν εἶσοδον τοῦ σπηλαίου. Ὁραι πορείας 00.45'.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

Τὸ σπήλαιον ἦτο γνωστὸν εἰς τὸν κατοίκους τῆς περιοχῆς ἀπὸ πολλῶν χρόνων. Πρῶτος καταδὺς εἰς τὸν πρῶτον θάλαμον θεωρεῖται ὁ ἴδιοκτήτης τῆς περιοχῆς τοῦ σπηλαίου Ἀγαστ. Π. Παναγιωτακάκος (1904). Ὑπάρχουν πληροφορίαι διτὶ εὑρῆκε ἀνθρώπινα δοτᾶ — πιθανὸν τῆς Γιώργαιας — τὰ δοτῖα συνεσώρευσε εἰς μίαν γνώσιαν τοῦ σπηλαίου. Αἱ πληροφορίαι ποὺ μᾶς παρέσχε διευθυγτῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Δαφνίου κ. Σταύρος Μυλωνάκος, ἀναφέρουν καταδύσεις εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸ 1913—1971, ἀπὸ διάδας κατοίκων Δαφνίου καὶ Κροκεῶν, τῶν δύοιων τὰ δύναματα δένει εἶναι δυνατόν γὰ ἀναφέρωμεν. Μεταξὺ αὐτῶν συγχαταλέγεται καὶ δ. κ. Μυλωνάκος (1969). Ὁ τελευταῖος ἀναφέρει περὶ τοῦ σπηλαίου εἰς τὸ βιβλίον του «Τὸ Δαφνὺ Σπάρτης» σελ. 11-12, 154, 164, 1966. Ἐπίτης περὶ τοῦ σπηλαίου τούτου ἡ σχολή τὸ δημερήσιος τύπος: «Ἐλεύθερος Κόμος» 9.5.71 καὶ «Αἱ Κροκεῖαι» 15.5.71, 10.10.71, 15.3.72, 15.3.73.

Η Ελληνική Σπηλαιολογική Έταιρία έλαβε γυάνσιν περί του σπηλαίου, κατά πρώτον ύπό τον κ. Σ. Μυλωνάκου (1967) και ένα συνέχεια ύπό της Νομαρχίας Λασιθίου (1967, 1971), τον δημοσιογράφου κ. Π. Λιακάκου (1971) και Στρ. Ηλαγάκη 1971. Παρά τάς ένεργειας της Ε.Σ.Ε. δέν κατωρθώθη ή ξέσφαλισις τῶν ἀπαιτουμένων δαπανῶν: έξερευνήσεως, χαρτογραφήσεως, φωτογραφήσεως κλπ., παρά τον Ὑπουργείου Συντονισμού.

Κατόπιν συγεγνοήσεως μεταξύ των, αἱ Κοινότητες Κροκεῶν καὶ Δαφνίου,

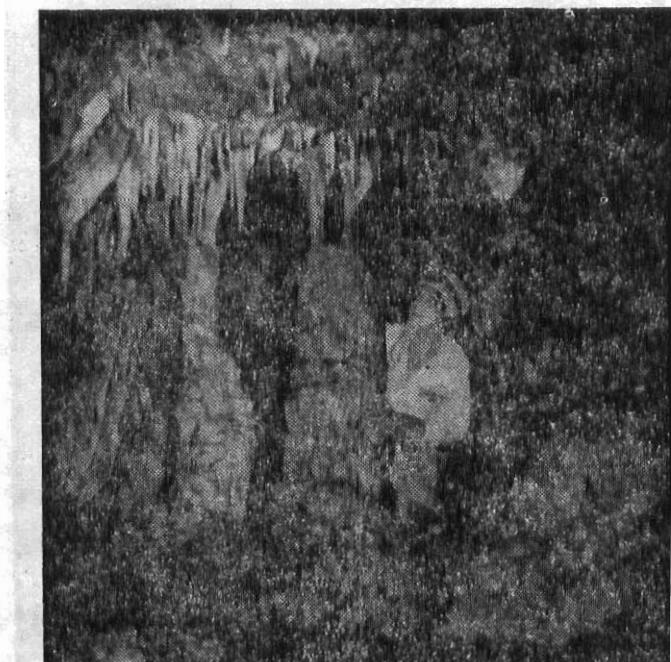
Τὸ κλιμάκιον τῆς Ε. Σ. Ε. παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου.

(Φωτ. Α. Πετροχείλου)

κατέβαλον εἰς τὴν Ε.Σ.Ε. τό 1973 τὰς ἀπαιτουμένας δαπάνας διὰ τὸν ἀγωτέρω σκοπόν. Η Ε.Σ.Ε. ἀνέθεσεν εἰς τὴν κ. Ἀγγα Πετροχείλου τὴν ξέρευνησιν κλπ. τοῦ Σπηλαίου, ἡ ὁποίᾳ ἐπραγματεύο·ήθη τὸν Ἀπρīλιον τοῦ 1973. Συγειργάσθησαν τὰ μέλη τῆς Ε.Σ.Ε. δις Ἀννα Μπέργκιν καὶ κ. Γεράσ. Δηλαρᾶς. Ἐδοθῆσαν οἱ κάτοικοι Κροκεῶν — Δαφνίου κ.κ. Χρ. Γκιώνης, Ἀγτώνιος Χριστάκος καὶ Σταύρος Κατσούλης. Συμπαρέστησαν: ὁ δημοσιογράφος κ. Π. Λιακάκος καὶ δ. κ. Κ. Νικολούδης, κάτοικοι Κροκεῶν.

ΘΟΡΥΛΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Κατά μίαν ἔκδοσήν θεωρείται ότι: ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ἡ λησταρχίνα Γιώργαινα Παρθύμου ἔκρυψε τοὺς θησαυρούς της. Κατ' ἄλλην ἔκδοσήν, ἡ Γιώργαινα κατέφυγε μὲ τὰ παιδιά της εἰς τὸ σπήλαιον διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὰς δρόδας τοῦ Ἰμβραήλι, ποὺ ἐστρατοπέδευσε εἰς τὴν τοποθεσίαν Τροχάλια Δαφνίου, ὅπου τὰ ἐρεπεια τῆς ἀρχαίας πόλεως Ἀφιδνῶν Λακωνίας, πατρίδος τοῦ ποιητοῦ Τυρταίου. Εἰς τὸ χώρον Δαφνὶ γέπαρχουν ἀπόγονοι τῆς Γιώργαινας Παρθύμου.

‘Ωραιότατες κολῶνες χωρίζουν τὸν Αεύτερον καὶ
Τρίτον Θάλαμον τοῦ Δευτέρου Ορόφου.

(Φωτ. „ΛΥΝΑΣ ΗΕΤΡΟΧΕΙΛΟΝ”)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Η εἰσόδος τοῦ σπηλαίου είναι στόμιον διαστάσεων $1,1 \times 0,6$ μ.

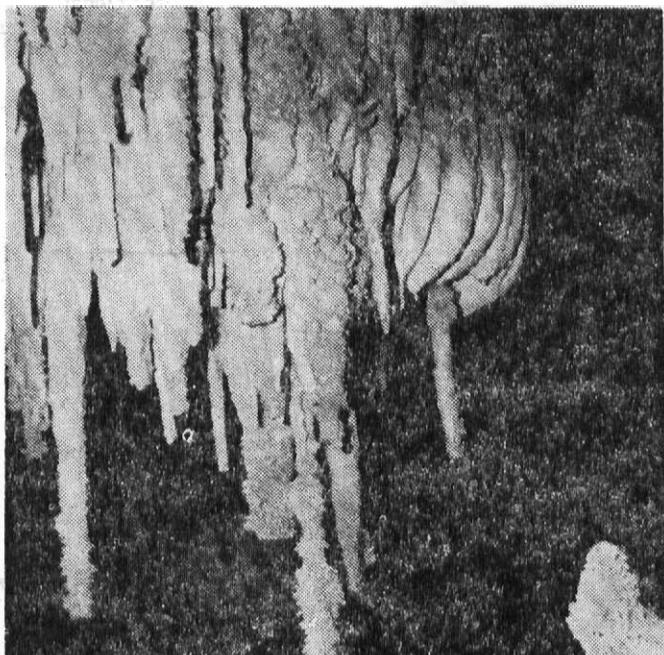
Κατακόρυφος κάθεδος 2,5 μ. διῆγει εἰς τὸν μονυδικὸν θάλαμον τοῦ Ιου ὄφου (τοῦ ύψηλοτέρου) τοῦ σπηλαίου διαστάσεων (μῆκος, πλάτος, ὁρφος) $11 \times 11 \times 2,5 - 3,5$ μ. Κατά μῆκος τῆς εἰσόδου ὁ θάλαμος είναι πολὺ κατηφορικός μὲν ὀφομετρική διαφορὰν 7,5 μ.

Πρὸς τὸ δεξιόν τέλος τοῦ θαλάμου διανοίγονται τρεῖς κατὰ σειρὰν καταδόθραι, συνδεόμεναι μεταξύ των — σήμερον πληρωμέναι μὲ λίθους — ἢ μία τῶν

έποιων, ή μεγαλυτέρα, ώς άπεισίχθη, καταλήγει εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Ζου δρόφου.

Τὸ δριστερὸν τμῆμα τοῦ θαλάμου εἶναι καλυμμένον — κατὰ τὸ πλεῖστον — ἀπὸ ὄγκολίθους, ἐπὶ τῶν δποίων ἔχουν ἀναπτυχθῆ σταλαγμῖται. Εἰς τὸ χαμηλότερον σημεῖον τοῦ κέντρου τοῦ θαλάμου δεεπόδει: ἐπιδηλητικὴ κολώνα, ἀριστερὰ τῆς ὑποίκης ἔχει ἀναπτυχθῆ σειρὰ μικρῶν σταλαγμιτῶν. Πρὸς τὰ δεξιά της, παρὰ τὸν δεξιὸν τοίχον, ἔχουν ἀναπτυχθῆ κατὰ σειρὰν ὄγκωδεις κολώνες, δημιουργεῖσαν εύροσκονται: αἱ δύο ἐκ τῶν τριῶν προσαναφερθείσῶν κατακόρυφον δάκτυλον.

Κατὰ μῆκος τοῦ δριστεροῦ τοίχου διαινοίγεται σχισμή μὲ κατακόρυφον δάκτυλον.

Τμῆμα τοῦ «Πολυελάτου» ποὺ κρέμεται ἀπὸ τὴν δοορὴν τοῦ Τετάρτου Θαλάμου.

(Φωτ. Α. Πετρογείλιου)

· 3,2 μ. X 0,8 μ πλάτος, διὰ τῆς ὑποίας γίνεται ἡ κατάβασις πρὸς τὸν δεύτερον δρόφον.

Ο δεύτερος δρόφος χωρίζεται εἰς τέσσαρας μεγάλους θαλάμους, μὲ πλουσιώτατον καὶ ὀφειλέτατον ποικιλοχρωμού διάκοσιον ἀπὸ σταλακτίτας, σταλαγμίτας καὶ ὄγκωδεις στύλους.

Ο Α' θάλαμος τοῦ δευτέρου δρόφου, διαστάσεων: 8X5—7X2,5 εἶναι πολὺ κατηφορικός ἐκ Βορρᾶ πρὸς Νότον. Πρὸς τὰ δριστερά, τὸ δάπεδόν του καλύπτεται ἀπὸ ὄγκολίθους ποὺ φθάνουν μέχρι τὴν δροφὴν καὶ οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν

συνέχειαν τῶν δγκολίθων τοῦ πρώτου δρόφου. Πρὸς τὰ δεξιά, δύο δγκώδεις στύλοι καὶ ἀπότομος πτῶσις, ἀποτελοῦν τὰ δριά του μὲ τὸ Β' θάλαμον.

Ο Β' θάλαμος, διαστάσεων: 10X16X2,5—7 μ., εἶναι πολὺ κατηφορικός πρὸς Νότον, καταλήγων εἰς μεγάλην καταβόθραν διαστάσεων 5,5X7,5 μὲ δάθος: 5,2 μ. Τὸ δάπεδό της εἶναι καλυμμένον μὲ δγκολίθους, μεταξὺ τῶν δποίων ὑπάρχουν κενά, διὰ μέσου δὲ αὐτῶν διεπιστάθη μεγαλύτερον δάθος. Η διεσδύσις δμως μεταξὺ τῶν κενῶν εἶναι ἀδύγατος. Ολόκληρος δ θάλαμος εἶναι διακοσμημένος μὲ μεγαλοπρεπεῖς κολώνας καὶ ὠραίους σταλαγμίτας. Η δροφὴ του εἶναι καλυμμένη μὲ μεγάλην ποικιλίαν καὶ πλοῦτον σταλακτιτῶν εἰς θαυμάτια σχήματα, χρώματα καὶ διάφορα μερέθη.

Τὸ χείλος τῆς καταβόθρας περιστοιχίζεται ἀπὸ κολώνας, σταλακτίτας καὶ σταλαγμίτας εἰς ὡραίότατα συμπλέγματα. Ο ίδιος διάκοσμος συνεχίζεται καὶ εἰς τὰς πλευράς τῆς καταβόθρας, η δὲ δροφὴ της καλύπτεται μὲ θαυμασίους παραπτετασμάτοις: δεῖς σταλακτίτας μεγάλου μήκους.

Ο Γ' θάλαμος χωρίζεται ἀπὸ τὸν Α' καὶ Β' ἀπὸ σειρὰν ὠραίων στύλων καὶ σταλαγμίτην. Αἱ διαστάσεις του εἶναι: 9X12X1,8—3 μ. Τὸ δάπεδόν του εἶναι πολὺ κατηφορικόν πρὸς Νότον καὶ καλυμμένον μὲ σταλακτικήν ὑλην. Καταλήγει εἰς δύο καταβόθρας, η ἔξερεύησις τῶν δποίων ὀνειδλήθη δι' εύθετώτερου καιρού, λόγῳ ἐλλείψεως τεχνικῶν μέσων. Ο διάκοσμός του εἶναι πλούσιος, ἐντυπωσιακός καὶ πολύχρωμος. Πρὸς τὰ ἀριστερὰ συπάλαιξ ἀπὸ κολώνας ἔχει σχηματίσει τοῖχον, ποὺ τὸν χωρίζει ἀπὸ τὸν Δ' θάλαμον. Καὶ εἰς αὐτὸν τὸν θάλαμον ὑπάρχουν ὠραιότατοι: ἀλλὰ κόκκινοι: παραπετασμάτοις: σταλακτίται..

Ο Δ' θάλαμος ἔχει διαστάσεις 15X7,5X2,5—3 μ. Τὸ δάπεδόν του εἶναι ἐπικλινές ἐν Δ. πρὸς Α., μὲ ὠραίους λεπτούς σταλαγμίτας καὶ σταλακτίτας πρὸς τὴν Ἀγατολικήν του πλευράν. Πρὸς τὴν Δυτικήν του ἔχουν ἀναπτυχθῆ δύο δγκώδεστατες κολῶνες μὲ διάκειτρον ἀνω τῶν 2 μ. καὶ θαυμάσιον ποικιλόχρωμον σχηματισμόν. Στὸν ίδιον θάλαμον ἔχει ἀγαπτυχθῆ σύγχρητος σταλακτίτης, δμωάζων μὲ πολυέλαιον ἀφαντάτου ὠραιότητος. Πρὸς τὰ δεξιά τῶν κολωνῶν ὑπάρχει μικρὸν κενόν ἔν εἶδει διαδρόμου μὲ θαυμασίους παραπετασμάτοις: σταλακτίτας, διὰ τοῦ δποίου ἐπιτυγχάνεται η πρόσθασις πρὸς τὸν Τρίτον Ὁροφον, μὲ ἀπότομον κατάβασιν 3 μ.

Ο τρίτος δροφος ἀποτελεῖται ἀπὸ 2 κυρίων θαλάμους, τὸν ὑπὸ δριθὺν. Ε' καὶ ΣΤ' θάλαμον.

Ο Ε' θάλαμος ὑπερβολικὰ κατηφορικός, ἀπὸ Ν.Δ. πρὸς Β.Α., μὲ αὖξανθρακεύον προσοέντακα πλάτος, ἔχει διαστάσεις: 16X2,5—7X1,2—2,5 μ. Πρὸς τὸ

τέλος του διαγοίγεται μεγάλο έάραθρον ἀγγώστου θάθους. Ὁλόκληρο τὸ δάπεδόν του εἶναι καλυμμένο μὲ κυλισθέντας μικρούς καὶ μεγάλους λίθους εἰς ἀρχετόν πάχος, ὥστε τὸ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τιμῆμα του, γὰ ἐφάπτεται μὲ τὴν ἐπικλινή δροφήν του. Πιστεύεται διὰ μὲ τὴν ἀφαιρεσιγ μέρους τῶν λίθων τούτων, θὰ ἀποκαλυφθῇ καὶ ἄλλο πλάτος τοῦ θαλάμου τούτου. Ἐν ποσοστόν λίθων προέρχεται ἀπὸ τὰς καταβόθρας του πρώτου δρόφου, ἡ σύγδεσις τοῦ ὅποιου εὑρίσκεται εἰς τὸ ἀνώτατον τιμῆμα τοῦ ἀριστεροῦ τοίχου του, πληρωμένη μὲ λίθους.

Απὸ Τέταρτον Θάλαμον δευτέρου Ὀρύφου πρὸς Τρίτον "Οροφον.
(Φωτ. Α. Ηειροχείλοι)

Ο δεξιὸς τοιχὸς του μὲ ὑψηλὴν ὁροφὴν εἴναι καλυμμένος μὲ σταλακτικὴν ὑλην. Πρὸς τὸ τέλος του ὑπάρχει κενόν, διὰ μέσου τοῦ ὃποῖου ἐπιτυγχάνεται: ἡ σύγδεσις μετὰ τοῦ ΣΤ' θαλάμου. Εἰς αὐτὸν τὸ σημεῖον ὑπάρχουν καὶ σταλαγμῖται.

Ο ΣΤ' θάλαμος ἐπίσης πολὺ ἐπικλινῆς ἀπὸ Δ. πρὸς Α., μὲ δάπεδον καλυμμένον ἀπὸ ὑγρὸν χῶμα καὶ λάσπη, ἔκτείνεται περιστρεψικὰ κάτω τοῦ Δ' καὶ Γ' θαλάμου τοῦ δευτέρου δρόφου. Αἱ διευστάσεις του εἶναι: Εξακριβωθὲν πῆγκος 25 μ., πλάτος 12 μ., ὅψις ὁροφῆς ἀπὸ 0,5 ἕως 1,5 μ. Κατὰ μῆκος τοῦ ἀριστεροῦ τοίχου του, διαγοίγεται σχισμή καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁλόκληρον ἀγγίστων θάθρος. Πιστεύεται διὰ μὲ τὴν καταβόθραν τοῦ δευτέρου δρόφου τοῦ Γ' θαλάμου συγδέονται μὲ τὴν

τρίτοι, δροφοί, ἀλλὰ καταδληθεῖσαι προσπάθειαι ὑπέστησαν μάταια λόγῳ τοῦ χαμηλοῦ ὄψους τῆς δροφῆς τοῦ τρίτου δρόφου. Θά καταδηληθῇ προσπάθεια εἰς ἐπομένην ἔρευναν, ὅπως ἐπιτευχθῇ τῇ σύνθεσις ἐκ τῶν καταδεθρῶν τοῦ Ι' θαλάμου τοῦ δευτέρου δρόφου, πρὸς τὸν ΣΤ' τοιούτον τοῦ τρίτου δροφού.

ΣΠΗΛΑΙΟΓΕΝΕΣΙΣ

Τὸ σπήλαιον ἔχει διανοιχθῆ, ἐντὸς διαδεσθαλίθου διὰ διαδρώσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ πιέσεως τῶν υδάτων. Τὰς ὕδατας εἰσεχώρησαν, κατὰ πρῶτον ἀπὸ σχημάτος τῆς δροφῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ τῆς σημερινῆς εἰσόδου ή δποια διηγούχη πολὺ ἀργότερον.

Τὸ πρῶτον διανοιχθὲν τμῆμα τοῦ σπηλαίου ήτο δεύτερος δροφος, διὸ ποιῶς ἀποτελοῦσε συνέχειαν τοῦ πρώτου δρόφου. Ἀποσπασθέντες δγκόλιθοι ἐκ τῆς δροφῆς ἐκάλυψαν ἐν τμήμα τοῦ δευτέρου δρόφου — τέτει πρώτοι, — ἀφήσαντες κενόν μεταξὺ τῆς νέας δροφῆς καὶ τοῦ δημητιοργηθέντος αὐτομάτως δευτέρου δρόφου. Κατ’ αὐτὴν τὴν ἐποχὴν διηγούχην καὶ οὐ εἰσόδος τοῦ σπηλαίου ἐκ τῆς ἴδιας αἵτιας. Ήλιος σκοτεινός καλώνα εἰς τὸ χαμηλότερον τμῆμα τοῦ πρώτου δρόφου, ἀγνήνειας εἰς τὸ ἀνώτατον τμῆμα τοῦ σημερινοῦ δευτέρου δρόφου.

Ἀνισούθινος διηγούχης ποιεῖται καταδέθρων καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ κατώτατον σημείον τοῦ πρώτου δρόφου διογετεύοντας ὕδατα πρὸς χαμηλότερα ἐπίπεδα διανοίξαται τὸν Ε' θαλάμον. Τὸ ἴδιο τονέγνη καὶ εἰς τὸ δεύτερον δρόφον μὲ τὴν διάνοιξιν καταδέθρων — πρὸς τὰ χαμηλότερα σημεῖα τοῦ Β' καὶ Γ' θαλάμου καὶ περιστροφικῶν. Ήτοι διηγούχη ἡ σημερινός τρίτος δροφος ἀλλὰ πολὺ ἀργότερα τῶν δύο προγνωμένων.

Ο ΣΤ' θαλάμος εἶναι ἐτελευταῖος διανοιχθείς.

Τὰ διαγνοῖσαντας ὕδατα τὸ Σπήλαιον διέψυγαν εἰς χαμηλότερα ἐπίπεδα, διὰ τῶν διαγνωσθεισῶν ἐν συνεχείᾳ κατ’ αὐθρῶν, εὗρον εύρισκομένων εἰς τοὺς Ε' καὶ ΣΤ' θαλάμους.

Τὰ ἀνωτέρω ἀποδεικνύοντα. 1ον) τοῦ πλουσιωτάτου καὶ δγκόλιθετάτου διακόσιον τοῦ δευτέρου δρόφου, τοῦ πλαισιότερου τοῦ σπηλαίου, 2ον) τοῦ κατά πολὺ μικρότερου εἰς ὅγκον διακόσιον τοῦ τρίτου δρόφου καὶ 3ον) τοῦ ἐλαχίστου, ἦ διηγαλάκτου, τοιούτου ἐντὸς τοῦ τρίτου δρόφου.

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Τὸ μεγαλύτερον μῆκος τοῦ σπηλαίου ἐκτείνεται ἀπὸ Β.Α. πρὸς Ν.Δ. καὶ ἀγέρχεται εἰς 45 μέτρα. Τὸ μεγαλύτερον δάθος του, ἀπὸ ἐπίπεδου εἰσόδου, ἀγέρχεται εἰς 34 μ. καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ κεῖλος τοῦ διαράθρου τοῦ Ε' θαλάμου παρὰ τὸν τρίτον δρόφον. Τὸ πραγματικόν δάθος τοῦ σπηλαίου εἶναι πολὺ μεγαλύτερον, ἀλλὰ, ἐπιπλέον προσανεφέρεται. δὲν κατέστη δυνατή ή κατέβασις εἰς τὰ δάραθρα, λόγῳ

έλλειψες τεχνικών μέσων (κλιμάκων). Τότε μεγαλύτεροι υψός δροφής του εύρισκονται πρός τα άριστερά τους Β' θαλάμου του δευτέρου δρόφου. Καταλαμβάνει έκτασην: Πρώτος δροφος 100 τ.μ., Δευτερος δροφος 450 τ.μ., Τρίτος δροφος 360 τ.μ. Σύνολον γνωστὸν 910 τ.μ.

ΒΙΟΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Έντος του δευτέρου δρόφου του σπηλαίου, είς τό σημείον συγδέεσθαι του μὲ τόν πρώτον δροφον, ενδέθη, ἐν κινήσει, ακροπέδης ινήκων 0,08 μ. προερχόμενος ἀπό τὴν τοπογραφικὴν ἐπιφάνειαν ἀκουσίων. Τοῦτο ἀπειλεῖχθη ἀπό τό σκοῦρον χρῶμα, καὶ τὰς ζωηρὰς κινήσεις του εἰς ληγωστον δι' αὐτὸν περιβάλλον.

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ — ΓΥΓΡΑΣΙΑ

Τη θερμοκρασία του σπηλαίου εἰς τόν δροφον ἄπο 18οC εἰς τόν δροφον 16οC. Η δύγρασία εἰς τόν δροφον ἄπο 78%, εἰς τόν δροφον 90%.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Τό Σπήλαιον «Τρύπα Γ:ώργανας» παρὰ τό περιαρισμένον μέγεθός του, ἔχαρακτηρίσθη ὡς Τουριστικόν Ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος, διέτι:

1ον) εἶναι τριώροφον — εἰσός σπάνιον — μὲ πλουσιώτατον καὶ πολύχρωμον, ἐντυπωσιακὸν διάκοσμον.

2ον) Εὑρίσκεται πλησίον κακωγμένης περιοχῆς (Κροκεάς - Δαφγίου) συνδεομένης μὲ ἀμαξιτήν ἀσφαλήν στρατον δδόν, δηγγούσαν πρός δλλας τουριστικάς περιοχάς: Ἀπό Σπάρτην πρός Μολάους, Μονεμβασίαν, Νεάπολιν Βοιωτίην, Γύθειον ἀλπ.

3ον) Ή προσπέλασίς του εἶναι εύκολωτάτη. Απαιτεῖ ἀπλήγη διεύρυνσιν τῆς ἥδη ὑπαρχούσης νεοδιαγονούχης ἀμάξιτης ἀτραπού καὶ ἐν συνεχείᾳ, διάγοιξι τοῦ ἱπολίπου τημήματος μέχρι τὴν εἴσοδον του σπηλαίου, διόπου σύμερον τό χαραγμένην μονοπάτιον ἐπὶ δικαλωτάτου ἐδάφους, συνολικοῦ μήκους 3 χλμ.π.

4ον) Ή εἴσοδός του εύρισκεται εἰς περίθλεπτον θέσιν μὲ θαυμασίαν, θέσιν πρός δλας τὰς κατευθύνσεις.

5ον) Διὰ τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεώς του θὰ προτευθῇ ἐν ἀκόμη ἀξιόλογον τουριστικόν στοχείον ἐνδιαμέσως τῶν προαναφερθεισῶν διαδρομῶν πρός δλλας τουριστικάς περιοχάς. Παραλλήλως θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ διατικοῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων Κροκεῶν — Δαφγίου καὶ γειτονίτερον, εἰς τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν.

Grotte — gouffre « Trypa Giorgenas » à Dafni Krokeon

Par Anne Petrochilos

Elle se trouve E. du village Dafni, à 3 km. sur le sommet de la colline «Vouni» de «Antravania».

Elle présente trois étages: le plus haut a une salle passablement décorée. Le suivant consiste en 4 larges salles, richement décorées, et présente des gouffres, ouverts vers leurs sections basses.

Le troisième étage consiste de deux larges salles, très inclinées, peu décorées, qui aboutissent à des gouffres.

L' ensemble présente un grand intérêt touristico — scientifique.

